

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf) Beregsana, Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Coadrul, Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hațegana, Hondoleana, Insoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Noișana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ily-mare), Riureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săs.) Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercădiana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Târnăveana, Țibleşana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.**Regenerarea poporului nostru.**

Nici o serbătoare și nici un alt prilej nu sunt mai potrivite, decât aceste zile, pentru înălțarea inimilor și pentru luarea unor hotărâri de importanță epocală în scopul regenerării vieții unui popor istovit de lipse și de nedreptăți.

Serbătorile patimilor, morții și învierii Mântuitorului Christos, prin exemplul de altruism, neîntrecut în istorie, totdeauna sugerează bunilor creștini ideea, sentimentul și impulsul jertfirei pentru binele deaproapelui. Ele trebuie să ne sugereze îndeosebi nouă, Românilor cărturari din această țară, sentimentul dragostei de jertfire pentru interesele multe și mari ale obștei românești.

Rămași departe îndărătul altor popoare pe toate terenurile vieții: în politică, în cultură, în economie, săraci și slab organizați sufletește și economiceste, — sentimentul nobil de jertfire ar trebui să ne însuflețească în grad mai potențat decât pe cărturarii altor națiuni.

În fața problemelor multe și mari, ce ne stau înaintea, nu putem rămâne și pe mai departe tot așa de nepăsători. Se impune tot cu mai multă putere o acțiune generală și bine combinată pentru înlăturarea relelor, ce ne apasă, pentru croirea unui drum, care să ne scoată din situația aproape insuportabilă, în care am ajuns și, în chipul acesta, să ne asigurăm viitorul, care a devenit și devine, parecă, tot mai problematic.

Doar' nu se poate tăgădui, că mulți dintre noi s'au lăpădat de *obiceiurile* bune și s'au de-părțat de *legea*, din care moșii și strămoșii noștri au luat virtutea de *a se mulțumi cu puțin, mângâierea pentru timpuri grele și tăria de a răbdă îndelung.*

Doar e fapt, că pe o mare parte din noi i-a părăsit *tăria credinței* și ei nu mai au *iubire adevărată nici către Dumnezeu, nici către frațele și vecinul său.* Ce ne vom face noi fără *credința*, care curăță sufletele și fără de care *știința și bogăția* sunt mijloace pentru săvârșirea faptelor rele?

Nu s'au abătut dela credință numai ceice au ieșit și ies mereu din sinul bisericii: pocăiții, anabapțiștii, socialiștii ș. a., ci și marea mulțime a acelor care, pro forma, nu s'au rupt încă din șirul creștinilor, dar, de fapt, inima lor este coruptă și faptele lor nu mai conglăsuiesc cu acelea pe cari le propovăduiește legea lui Christos.

De aceea *biserica* trebuie să-și aleagă, în timpul de față, și alte arme și mijloace de apărare și de luptă. Ea trebuie, neapărat, să ia în programul său, în locul prim, acțiunile cari i-au asigurat biruința, în timpurile vechi, dela începutul creștinismului.

Predica să fie arma de căpetenie a bisericii în lupta grea ce o are de purtat.

Misiunile sacre să se generalizeze, așa ca să nu rămână nici un sat, care să nu guste din roadele lor binefăcătoare.

Societățile de femei evlavioase, sub scutul bisericii, pentru înfrumșetarea acesteia și a ci-

miterului, pentru îngrijirea bolnavilor săraci și neajutorii, a bătrânilor, văduvelor și orfanilor, — sunt o necesitate arzătoare pentru toate satele noastre, ca instituții de binefacere. Organizând, în chipul acesta, femeile, ele ar putea să devină un factor mult mai important în viața noastră națională. Pe această cale ar fi să se facă un început de regenerare a *familiei*, prin desăvârșirea educației femeii. Pomenilor ar trebui să li se dea destinația de a servi numitele scopuri, mult mai reale, mai folositoare și mai creștinești.

Dela biserică trebuie să pornească și acțiunea pentru înființarea *societăților de înfrânare* a patimilor îndeobște, cum sunt: desfrânarea, îmbuibarea, luxul și mai ales alcoolismul, cari toate contribuie la slăbirea indivizilor și a poporului.

Prin lupta în contra acestor patimi se va lucra, fără îndoială, indirect și pentru formarea și întărirea caracterului.

Cel dintâi pas va trebui să se facă, în această direcție, cu sistarea beuturilor la *pomeni* și la alte festivități religioase, cum sunt botezurile, nuntele ș. a.

O deosebită atenție trebuie dată *corurilor bisericesti*, menite să cultive evlavia creștinilor, să-i atragă la biserică și să-i lege cu legături indistructibile de religia strămoșească.

Despre *școlile* noastre ce să zicem? Ele sunt cu un picior în groapă și își așteaptă mântuirea dela slujitorii bisericii, în primul rând, și în genere dela altruismul cel mai desăvârșit al întregii tagme cărturărești a neamului nostru și dela iubirea de jertfe a țărâniei noastre; nu mai puțin însă dela dărnicia celorlalte instituții, ce le avem și cari va trebui să ni le creăm.

Societățile de înfrânare ar putea să devină, cu timp, o anghiră de scăpare a școlilor. Risipa ce se face de cătră cărturari și țărani, cu consumarea de alcool ne-ar putea, fără îndoială, salva școlile; căci mii și zeci de mii de coroane se duc, fără de folos, pentru diferitele beuturi alcoolice din fiecare sat și milioane dela întreg neamul nostru. Și, unde este oare omul providențial, care să încerce a porni și a duce la bun sfârșit acțiunea aceasta salvatoare? Repetăm: biserica e datoare să încerce, cu toate puterile date ei dela Dumnezeu, a organiza acțiunea din vorbă și a ne da, în chipul acesta, mijloacele indispensabile pentru mântuirea școlii și pentru regenerarea poporului nostru.

Despre modul cum ar trebui să se procedeze la salvarea școlilor sătești avem câteva dovezi foarte instructive. Dărnicia fără păreche a dlui *Vasile Stroescu* pentru ajutorarea școlilor noastre și fundațiunea dlui *E. Ungurianu*

sunt exemple clasice de modul cum e de a jertfi cărturarii noștri, fiecare în proporția averii de care dispune, pentru susținerea școlilor.

În acțiunea de salvare a școlilor le revine și *băncilor* noastre un rol foarte important. Dl. E. Comșa a arătat în această revistă jertfele, cari ele trebuie să le aducă și pot, fără sforțări, să le aducă în această privință. Și dacă băncile vor salva și numai 200 de școlile, ele au făcut un lucru mare; deoarece e de datorința noastră ca, în cazuri de primejdii, să salvăm tot ce se poate salva.

Dar răul pricinuit de înstrăinarea școlii are, precum se știe, urmări fatale pentru sufletele generațiilor prezente și pentru a celor viitoare. Ele sunt împiedecate, prin instrucția bilingvă, în dezvoltarea lor firească și prin sistemul de educație, străin firei noastre, sufletul viitoarelor generații se va abate tot mai mult dela calea naturală, pe care ar trebui să fie călăuzit.

Iar răul ia proporții mai mari și prin împrejurarea, că nici chiar susținerea școlilor din puterile noastre proprii nu mai este o garanție suficientă, că spiritul cel bun nu va fi infectat de sistemul de instrucție și educație ce se practică acum la noi.

Iată pentru ce trebuie găsite mijloacele necesare pentru paralizarea răului, de care vorbim. Între aceste mijloace numărăm: *Catehizarea* conștiințioasă în limba maternă, înființarea *școlilor de adulți*, cari să se ocupe deoparte cu instruirea *analfabeților*, de altă parte să repare răul cauzat prin instrucție și să amplifice cunoștințele tuturor cu tot felul de cunoștințe neapărat trebuincioase în viață.

«*Asociațiunea*», cu despărțămintele, cu agenturile și bibliotecile ei populare, cu conferențiarilor și prelegerile practice, etc. trebuie să facă tot mai mult pentru regenerarea poporului, punând la îndemână «Biblioteca populară» a sa în toate comunele, în cari până acum nu este nici urmă de bibliotecă și îngrijind ca cărțile și revistele, într-o adevăr bune pentru popor, să se răspândească treptat și grabnic în toate satele.

O lucrare bine combinată și unitară în această direcție ar fi de dorit să o facă «*Asociațiunea*», împreună cu consistoarele bisericilor noastre, cu «*Societatea pentru crearea unui fond de teatru român*» etc.

Misiunea *presei* noastre este deasemenea de importanță capitală. Scrierile, bune în toate privințele, vor putea să regenereze, împreună cu instituțiile și factorii susnumiți, spiritul generațiilor noastre viitoare și să-l țină în cadrele, ce-i sunt indicate de bunul D-zeu.

Revenim acum la rolul ce le este indicat *băncilor* în acțiunea de ameliorare a situațiunii culturale și mai ales economice a poporului nostru.

Toți vedem, că băncile nu vor putea să meargă și în viitor, tot pe calea bătută până acum. Ele numai așa vor satisface pe deplin rostul lor în viața poporului nostru dacă, ținând samă de spiritul timpului, vor ști să adăpostească instituțiunile noastre culturale și economice existente și dacă vor da impulsul trebuincios pentru crearea altor instituțiuni noi, fără de cari viața anărită a poporului nostru trebuie să se istovească.

Băncile, mai mult decât celelalte instituțiuni ale noastre, au să pregătească terenul pentru progresul nostru economic și să dea avânt agriculturii, meseriilor, industriei și comerțului, cum și rețelei de tovărășii economice, ce este pe cale de a se infiripă.

Băncile și oamenii din jurul lor vor trebui să-și impună o serie întreagă de jertfe pentru scoaterea poporului nostru din piroteala de azi.

Factorii conducători ai băncilor vor trebui să aibă tot mai mult în vedere, pe lângă consolidarea institutelor financiare, și întărirea puterii de prestațiune a elementelor, ce dau seva necesară acestor instituțiuni, adică a clientelei lor. E doar foarte clar, că cu cât clientela băncilor va deveni în o situație mai favorabilă cu atât va deveni mai favorabilă și situația a însăș băncilor.

Căile și mijloacele pentru ameliorarea situațiunii culturale, economice și chiar religioase-morale și politice a număratoarei clientele a băncilor sunt foarte multe. Succesul însă atârână, în mare parte, dela norocoasa alegere a problemelor celor mai necesare, dela stăruința neîntreruptă în executare ș. a.; va atârână, mai de parte, dela combinațiunea fericită și naturală a forțelor de cari dispunem în diferitele noastre organizațiuni existente, cum sunt: biserica, școala, «Asociațiunea» și celelalte instituțiuni culturale și economice. O propagandă de re-deșteptare și oțelire a sufletelor pot și trebuie să o facă, în vacanțe, *tinerimea noastră universitară și clericii din seminariile noastre*. Sutele de tineri ar ajunge să cutreere, în fiecare an, toate satele noastre și lucrarea lor n'ar rămâne fără de folos.

În lucrarea aceasta de regenerare și progres va trebui să fim stăpâniți de adevărata dragoste frățească, iar ura și pizma să le înfrâmăm, să le stărpim chiar.

Pe urma acestei acțiuni de premenire a moravurilor, care reclamă, și ea, multă virtute și jertfire de sine, va urmă în mod firesc o pornire pe căi mai bune.

Bogatul și săracul vor contribui cu dragă inimă pentru conservarea și întărirea instituțiunilor noastre existente; toți își vor da concursul pentru infiriparea unor noue instituțiuni culturale și economice, menite să reverse belșug și fericire în toate părțile.

Ni se cere tuturor mai mult decât oricând altădată, o muncă conștientă și intensivă, cum și jertfe mai mari.

Să le dăm toate aceste cu dragă inimă, pentru că sunt imperios reclamate de cele mai superioare interese: de regenerarea poporului nostru, supus unei sorți vitrege, din care, dacă nu l-am ridică, nevrednici ne-am face de un viitor mai bun.

Secuestrarea libelului de depozit.

— O hotărîre curială importantă. —

Obligat și îndreptățit este institutul de bani a plăti contravaloarea libelului de depozit prezentatorului libelului dacă suma depusă este secuestrată? Iată o întrebare, ce se ivește destul de adeseori în practica băncilor și este destul de viu discutată în cercurile specialiste.

Într'un caz concret Curia reg. a obligat nu de mult un institut de bani la plata sumei depuse, deși aceasta a fost secuestrată pe cale administrativă.

Cazul este următorul. Deponentul X. și-a prezentat libelul de depozit la banca Y. și a cerut replătirea banilor. Banca a denegat plata cu motivarea că suma depusă spre fructificare este secuestrată pe cale administrativă. Deponentul împricușând banca, instanța primă, tribunalul, și instanța a doua, tabla reg., a dat câștig de cauză băncii și a respins pe deponent cu pâra sa, cu motivarea că pârîtul (institutul de bani) în urma secuestrului nu este obligat a face plata.

Curia reg. însă, prin sentința sa Nr. 571 dela 9 Ianuarie 1913, a obligat institutul de bani la plată și a enunțat, că suma depusă în libel de depozit, ce este drept, se poate secuestră și fără aflarea libelului; validitatea secuestrului însă este pendentă de acuirarea ulterioară a documentului necesar pentru validitatea pretensiunii, sau de amortizarea judecătorească.

Din aceasta dispoziție a legii urmează, *că față de posesorul libelului secuestrarea pretensiunii bazate pe libelul de depozit nu este validă și că posesorul libelului este îndreptățit a ridică suma depusă chiar și în caz când aceea s'a secuestrat în înțelesul §-ului 80, alineea a doua, a legii execuționale.*

Lege despre izlazarile comune neîmpărțite.

(Fine.)

§ 82. Procedura pusă la cale pe temeiul legii acesteia e scutită de timbru și de competențe. Scutirea aceasta nu se extinde însă și asupra procedurii procesuale. Nu se extinde scutița mai departe, — cu excepția cesiunii din §-ul 23 și a cumpărării de competențe din §-ul 33, — asupra cumpărării de avere, întâmplându-se ea sub durată constituirii, ori după aceea,

și nici asupra cumpărării de competențe din partea societății, cum nici asupra valorării, împovărării, ori înstrăinării prin arendare a realității aparținătoare legăturilor societății.

§ 83. Ministrul de justiție se împuternicește, ca să poată regula prin ordonanță procedura intabularilor și a ștergerilor din cartea funduară, bazate pe legea aceasta, precum și procedura de împărțire, și numărul îndreptățiților de a cere împărțirea individuală a realității (§-ul 58) eșite din legăturile societății și trecute în proprietatea comună, și mai departe, ca ordinațiunile date în chestii de acestea, ori în urma împuternicirii primite în §-ul 43 alineatul ultim, să le poată, după trebuință, întregi și modifica.

Procedura referitoare la împărțirea realității comune aparține cercului de competență al judecătoriei regulatoare de proprietate. Rezultatul ridicat la valoare de drept al procedurii de împărțire este a se trece în cartea funduară și în coala catastrală a dării de pământ după modalitățile cari vor fi stabilite pe calea ordonanței.

§ 84. Ministrul de agricultură se împuternicește, ca normele necesare în scopul executării legii acesteia, și anume, întrucât e vorba de cercul de activitate și a celorlalți ministri încredințați cu executarea, în înțelegere cu acestia, să le poată stabili pe calea ordinațiunii, iar ordinațiunile pe cari le va da în chestia aceasta, precum și pe temeiul celorlalți împuterniciri din legea aceasta, să le poată întregi și modifica, amăsurat trebuinței, tot pe calea aceasta.

§ 85. Rezolvarea afacerilor referitoare la imobilele, cari cad sub legea aceasta se face, până la constituirea societății, în înțelesul legii acesteia, și până la intrarea în vigoare a statutelor (§-ul 16), după normele din vigoare. Dar realitățile din §-ul 1. precum și realitățile, cu privire la cari ministrul de agricultură a ordonat constituirea în societate, pe baza §-lui 2 sau 3, ori apoi o parte a teritoriului lor, până la termenul amintit poate fi înstrăinată cu putere de drept ori împovărată numai cu aprobarea ministrului de agricultură, și numai cu aprobarea lui poate fi dată în arândă și poate fi împărțită o astfel de realitate, ori poate să-i fie schimbată menirea economică.

Dispoziția aceasta intră în vigoare, cu privire la realitățile din §-ul 1, în ziua promulgării legii; se aplică însă și asupra afacerilor de drept legate mai înainte, întrucât la acelea s'a cerut și după normele de până acuma aprobarea ministrului de agricultură (art. de lege 12 dela 1894 §-ul 12), ori și fără de aceasta, dacă afacerea de drept s'a legat după prezentarea legii acesteia, ca proiect de lege, în fața dietei, deci după 29 Noemvrie 1912.

Dealtcum intrarea în vigoare a legii o stabilește ministrul de agricultură.

§ 86. Cu executarea legii acesteia se încredințează ministrul de agricultură, ministrul de justiție, ministrul de interne și ministrul de finanțe.

Legea aceasta, votată din partea dietei ungare în ședințele din 28 Februarie și 1 Martie 1913, iar din partea casei magnaților în ședința din 13 Martie 1913, și provăzută cu preinalta clauzulă de sancționare, a fost publicată în colecția legilor patriei în 14 Aprilie 1913, ca: «*Articolul de lege X din anul 1913*».

Serbarea pomilor și paserilor din comuna Veștem.

Iată o serbare frumoasă și foarte folositoare, am putea zice indispensabilă, inițiată la noi, — ca și serbarea *expozițiilor de copii*, ca și *însoțirile de credit sistem Raiffeisen*, ca și *expozițiile de vite*, ca și *expozițiile de poame* etc. — de către «*Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului*».

În ce rezidă însemnătatea *serbării pomilor și paserilor*?

Răspunsul e ușor și foarte clar. Această serbare, bine aranjată și bine condusă, este cel mai potrivit mijloc de a electriza sufletele unui sat întreg și de a le înclina pentru *cultura în masă a pomilor* și pentru *crușarea atât de necesară a paserilor*.

Ca cetitorii acestei reviste să vadă cum se aranjează și cum decurge o astfel de serbare, descriem în liniamente generale serbarea aranjată în acest an de către fruntașii comunei *Veștem*, la îndemnul și cu concursul Reuniunii agricole sus numite.

Comitetul Reuniunii a desemnat pentru ținerea acestei serbări comuna *Veștem* și a procurat 50 altoi frumoși pentru a se distribui cu această ocazie.

Hotărîrea comitetului Reuniunii a fost comunicată fruntașilor comunei și direcțiunii școlare, cari au primit cu drag propunerea și au făcut, în curs de o săptămână, pregătirile necesare pentru buna reușită a serbării. Convocarea serbării a fost publicată și în ziare.

În Dumineca Floriilor, la 20 Aprilie a. c., orele 2 după amiază, reprezentanții Reuniunii agricole au sosit la gara *Veștem*. Reuniunea a fost reprezentată, de astădată, prin domniile membri ai comitetului: *Dr. Lucian Borcia*, avocat, *Aurel Cosciuc*, conferențiarul „Asociațiunii”, *Nicolae Iosif*, învățător î. p., *Dr. Traian Petrașcu*, medic, *Timoteiu Popoviciu*, profesor seminarial, *Romul Simu*, învățător î. p. și *Victor Tor-dășianu*, funcționar consistorial, secretarul și sufletul Reuniunii.

La gară așteptă corpul învățătoresc cu întregă tinerimea școlară a comunei. Harnicul director, dl *Teodor Stoica* a întâmpinat pe membrii comitetului și pe oaspeți cu calde cuvinte de binevenire. I-a răspuns din partea comitetului dl R. Simu. Gara fiind chiar în marginea comunei și fiind favorizați și de un timp frumos, mergerea spre școală s'a făcut, dealungul comunei, pe strada principală bineîngrijită, între cântările frumoase ale școlărilor și școlărițelor, cari mergeau în cea mai bună ordine, școlarii pe o parte a stradei și școlărițele pe alta. dând la tot pasul de grupuri de

bărbați și de femei, gata de serbătoare. Înnaitea primăriei comunale se află primarul dl *Iorgu Millea*, împreună cu zelesul notar dl *Aurel Moga*, primăria și reprezentanța comunală și întreaga populațiunea comunei, mobilizată în această ocaziune.

Dl notar a binevenat, în cuvinte avântate, pe membrii comitetului Reuniunii de agricultură. Dânsului i-a răspuns dl *Tordășianu*.

La școală se adunase întreg satul și aici comitetul a fost întâmpinat, prin cuvinte alese, de venerabilul preot dl *Ioan Papiu*, căruia i-a răspuns iarăș dl *Tordășianu*.

După aceste s'a stabilit programa definitivă a serbării și s'a procedat imediat la rezolvirea ei.

Cuvântul de deschidere l-a rostit dl *R. Simu*, arătând însemnătatea Reuniunii agricole pentru populațiunea românească din comitatul Sibiiului și unele din cele mai de seamă lucrări ale acesteia pentru înaintarea țărănimii. Relevează, între altele, însemnătatea Însoțirii de credit, înființate în comună cu concursul moral al Reuniunii. Arată vrednicia părinților, moșilor și strămoșilor populațiunii de astăzi, cari, ca foști grănițeri în *Regimentul rom. I.* de odinioară, au făcut servicii de mare preț patriei și tronului și multă cinste neamului nostru. Arată, în liniamente generale, scopul venirii în comună a căpeteniilor Reuniunii de agricultură și roagă întreaga obște, tineri și bătrâni, să asculte și pună în practică bunele povețe, ce li-se vor da.

După cuvântul de deschidere a urmat o cântare, în trei voci executată de corul școlarilor, sub conducerea dlui dir. *T. Stoia*.

A urmat apoi conferența dlui *N. Iosif* despre *folosul pomilor și al paserilor*, ținută într'un limbaj, care a fost înțeles de întreg publicul asistent, de tineri și bătrâni, bărbați și femei.

Un băiat a declamat bine poezia «*Nunta'n codru*» de *G. Coșbuc*.

Dl *Tordășianu* adresează cuvinte calde publicului, aducându-i la cunoștință darul de 50 de altoi, ce-i pune la dispoziție Reuniunea de agricultură și se cetește lista acelor persoane cărora li-se distribuie acești pomi. S'a dat altoi, în primul loc, vechilor membri ai Reuniunii de agricultură și elevilor din școala de repetiție. Îndeamnă apoi pe popor să procure altoi și să-și planteze grădinile cu ei. E de notat că *Insoțirea de credit din Veștem* a procurat și pân'acum altoi pe sama populațiunii din comună și credem că în viitor va lucra tot mai cu spor și în aceasta direcțiune; pentru că nu e iertat să ne oprim până-ce nu vor fi pline de pomi nobili toate grădinile, toate stradele și drumurile comunei, toate dealurile șterpe și răpile primejdioase.

A urmat iarăș o cântare din partea școlarilor.

După acestea s'a continuat programa în grădina economului *I. Muntean*, plantată aproape întreagă, cu altoi, ca și strada principală din comună.

În grădina din vorbă dl *Aurel Cosciuc* a ținut o prelegere practică despre *plantarea și îngrijirea pomilor*, făcându-se în fața publicului o groapă model,

arătându-se până în cele mai mici amănunte modul de plantare și curățind, în fine, coroana unui altoiu, lucru necunoscut țaranului nostru. Totodată s'au arătat scăderile observate în pomăria dlui *Muntean*, îndeosebi desimea pomilor și necorăspunsătatea îngrijire a coroanei și modului de gunoire.

A urmat distribuția altoilor. Cu aceste programa oficială a serbării s'a sfârșit, membrii comitetului Reuniunii de agricultură și oaspeții străini au fost reținuți, împreună cu primăria comunală la o cină comună, căci se făcuse seară. Discuția s'a continuat și la masă, — o masă care le face multă onoare doamnei *Roza Stoia*, învățătoare și dnei *Moga* soție de notar, și care a ținut până la plecarea trenului, după 9 ore sara.

Constat că succesul serbării a fost deplin și nici că se putea alfel, unde sunt oameni la conducere ca aceia pe cari îi are de prezent *Veștemul*, între cari înșir cu bucurie și pe dl *Teodor Stoia jun.*, harnicul învățător, și pe dl *Mărgineanu*, țaran harnic și inteligent, președintele Însoțirii de credit.

Accentuez totodată că astfel de serbări ar trebui generalizate pretutindeni, ca mijloace excelente de progres pentru poporul nostru și mai ales pentru împământenirea pomăritului, atât de neglijat la noi.

Aceasta este acum cu atât mai ușor, pentru că Reuniunea noastră de agricultură a edat și o carte, cu îndrumări foarte potrivite spre acest sfârșit.

La lucru deci!

Unul din cei de față.

Fixarea dărilor pe anul 1913.

Prin art. de lege VI: 1913, precum se știe, s'a amânat punerea în vigoare a novelor legi de dare. Ca urmare a dispozițiilor cuprinse în aceea lege, ministrul de finanțe a emis sub Nr. 3900/913 o ordinațiune circulară privitoare la fixarea dărilor directe de stat pe anul 1913, pe baza legilor vechi de dare.

În înțelesul acestei ordinațiuni a ministrului de finanțe darea de casă și de pământ sunt a se fixa în conformitate cu dispozițiile art. de lege V și VI: 1909, intrate deja în vigoare în 1910, precum și a ordinațiunilor ministeriale emise la timpul său.

Darea de câștig cl. III va fi a se fixa pentru anul curent, în conformitate cu §-ul 3 al art. de lege VI: 1913, în suma dării din anul trecut față de asiguraticii contribuabili; comisiunile pentru fixarea și reclamarea acestor dări, instituite pe anii 1911—1912 își continuă activitatea și în 1913. Privitor la fixarea celorlalte soiuri de dare, cum sunt darea de interese după capital și rentă, darea de venit a întreprinderilor obligate la publicitate, darea minieră de vânat și darea de câștig cl. IV, ordinația ministerială nu conține nimic nou și de interes pentru contribuabili. Nou este numai că ordinațiunea îndrumă primăriile comunale, oficiile de dare orașenești și regești să sisteze liberarea de libele de dare și — îndată-ce dările sunt fixate — să libereze și immanueze contribuabililor fără amânare *coale de dare*.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 23 Aprilie 1913.

Precum am semnalat în numărul nostru trecut mult așteptata reducere a etalonului la banca de emisiune conducătoare, la Banca Angliei, a urmat la $4\frac{1}{2}\%$. Cu aceasta s'a dat signalul și pentru celelalte bănci de emisiune de a-și modera etalonul și ne putem aștepta în viitorul apropiat la o îmbunătățire mai pronunțată a situației financiare. Sub influința reducerii etalonului în London discountul privat s'a redus în Berlin la $4\frac{1}{2}\%$. Diferința de $1\frac{1}{2}\%$, față de rata oficială de 6% , va accelera fără îndoială și aci reducerea etalonului oficial.

În piața internă de bani, încă se simt deja efectele ameliorării generale a situației financiare. Discountul privat s'a redus la $5\frac{3}{4}\%$. De o reducere a etalonului oficial la Banca Austro-Ungară, înainte de ce ar fi urmat reducerea în Berlin, însă deocamdată nu este vorba, mai ales că ultimo April de obicei este foarte puternic și ridică totdeauna mari pretențiuni față de banca de emisiune.

Jurisdicțiune.

Deciziuni curiale.

Responsabilitatea societății. Societarul tăcut nefiind responsabil pentru obligamentele societății creditorul privat al aceluia nu poate pretinde dizolvarea societății.

(Curia reg. sub Nr. 732/1912).

Domicilierea cambiei. Posesorul cambial, care a primit cambia neumplută este a se considera că îndreptățit de a umplea cambia cu conținutul obicinuit în circulație. Curia reg. și-a câștigat convingerea, că după părerea dominantă în circulație și a uzului dezvoltat pe baza aceasta în viața practică, indicarea precisă a domiciliului se ține de conținutul obicinuit al cambiei; prin urmare posesorul cambial — în lipsă de stipulații contrare — este îndreptățit a prevedea cambia cu domiciliu.

(Curia reg. sub Nr. 699/1913).

AFACERI DE DARE.

Timbrarea registrelor comerciale. Ministrul de finanțe, făcând experiența că registrele despre depozite spre fructificare, împrumuturi hipotecare, lozuri și alte efecte vândute pe rate, se timbrează din partea institutelor de bani în mod diferit și anume de unele ca registre principale cu 50 fil. coala, iar altele ca registre auxiliare cu 10 fil. coala — a emis sub Nr. 94458/913 o ordinațiune circulară, prin care califică registrele din chestiune ca registre principale și deci supuse la timbru de 50 fil. de fiecare coală.

Totodată ministrul de finanțe, a enunțat, că după ce bunăcredința institutelor de bani, urmată la timbrarea acestor registre stă mai pre sus de orice îndoială, organele financiare să pretindă — dacă află registre de acestea insuficient timbrate — numai competența simplă, și nu urcată — întrucât timbrarea s'a făcut înainte de emiterea ordinațiunii de mai sus.

CRONICĂ.

Avansare. Domnul *Virgil V. Bontescu*, pân'acum procurist la «Ustredna Banka» din Budapesta a fost înaintat — precum ni se comunică din Budapesta — la rangul de director-substituit al numitului institut. — Felicitările noastre!

Scut împotriva primejdiei valahe. Deputația «în interesul maghiarimii din Ardeal» despre care am amintit în numărul nostru trecut a făcut ispravă bună în Budapesta la guvern. Conducătorul deputației a cerut guvernului, ca *colonizările și parțelările să fie normate prin lege ținându-se seamă de interesele naționale* (firește maghiare!) și în scopul acesta, pe cale legislativă, să se ia dispozițiile necesare și să se procure mijloacele materiale corăspunsătoare.

Ministrul prezident a declarat că s'a îngrijit deja ca ministrii de resort să se ocupe de urgență cu aceasta chestiune. La tot cazul va face totul, ca să se inaugureze o politică de realități corăspunsătoare în interesul mântuirii maghiarimii ardelene. Ca ardelean — a zis — cunoaște însuși toate amănuntele acestei chestiuni și vede cu mare întristare cât de mult stagnează maghiarimea în comitatele ardelene față cu marea expansiune a românimii.

Ministrul de agricultură a declarat că după părerea sa legea însăși nu este suficientă pentru mântuirea Ardealului, dacă nu vor stă la dispoziție forțe materiale suficiente. Pentru a servi scopul acesta a fost întemeiată banca altruistă, cu care guvernul a făcut un însemnat pas înainte pentru dezvoltarea vieții economice. A amintit mai departe, că băncii altruiste i s'au oferit spre cumpărare 67 de moșii din Ardeal, dovadă că proprietarii mijlocii maghiari, cu considerarea la prețul bun al pământului, voiesc să-și valoreze moșiile și preferă renta mai comoadă. Intenția ministrului este, ca îndatăce se reîntorc stări normale să exopereze dela legislativă autorizarea de a pune în vânzare sau a da în arândă cu condițiile cele mai favorabile pădurile și moșiile statului. Proiectul de lege relativ la aceasta chestiune, îl va prezenta parlamentului încă în cursul verii.

Iată o confirmare oficială a mult bucinății egale îndreptățiri și tratări a tuturor cetățenilor acestei patrii din partea guvernanților!

Călătoria de studiu a proprietarilor din România în Ardeal și Ungaria. Asupra acestei călătorii, despre care am făcut amintire în Nr. nostru 12 din a. c. cetim în «Erdélyi Gazda» știrea, că programul excursiunii s'a trimes deja din partea «Reun. agricole ardelene» («Erdélyi gazdasági egyesület») ministrului de agricultură al României. Conform acestui program oaspeții din România vor trece în Ardeal prin Predeal și vor înopța în Brașov. De aici vor trece prin Sepsizentgyörgy și Gyergyószentmiklós la Palotailva. După o pauză în Reghinul săsesc vor cerceta domeniul contelui Teleki dela Gernyeszeg și a statusului rom.-cat. din Ardeal dela Radnoth (Jernut). Urmează după aceasta orașul Cluj și herghelia dela Cojocna, și pe urmă domeniul contelui Almássy dela Török-szentmiklós, de unde excursioniștii vor plecă pe 2 zile la Budapesta. Apoi Tolna, Seghedin, Mezöhegyes, Arad, Csála, Paulis-Baraczka, pe urmă Déva, Cunța: moșia contelui Teleki; Sibiu și Făgăraș.

Călătoria se va face în cursul lunii lui Maiu și pe domeniile statului excursioniștii vor fi oaspeții statului.

Ținuturile și satele românești din Ardeal, cum vedem din cele de mai sus, vor fi cu totul neexistente pentru oaspeții din Regat ai «Reuniunii agricole ardelenene»!

O învoire în serviciul poștal. Cu începere dela 1 Maiu a. c. se vor putea predă resp. așeză în cutiile de poștă și scrisori recomandate (cărți poștale, tipărituri și mustre) și anume în cursul oarelor oficioase ale poștei, cât și după oarele oficioase. Aceasta se putea face și până în prezent, dar poșta nu purta nici o responsabilitate pentru ele. În viitor, dacă se observă normele poștei, aceasta va purta responsabilitatea și pentru astfel de expediții și va liberă recepse de predare, dacă trimețatorul se va legitimă în mod corăspunsător. Pentru a putea deosebi mai ușor astfel de scrisori, poșta va pune în circulație cuverte anume, cu margini roșii și marca imprimată pe cuvertă de 16 fil. și 35 fileri, cari se pot cumpără pretutindenea unde se vând valori poștale, cu 17 resp. 36 fileri. Dacă partidele se folosesc de cuverte sau invelitoare proprii, atunci expediția din chestiune trebuie însemnată cât se poate de bătător la ochi d. e. cuvântul «Recomandat», «ajánlott» trebuie la tot cazul scris pe cuvertă și cuvântul acesta subliniat mai de multeori cu creion colorat, ca organele poștei să le observe ușor. Expediții insuficient francate se consideră ca nerecomandate. Cu informații mai deaproape servește fiecare oficiu poștal

Banii emigranților. În publicația statistică asupra circulației poștale aflăm date interesante asupra sumelor de bani sosite acasă din America și România. Conform acestor date în anul 1912 a sosit prin poștă dela emigranți din America colosala sumă de K 168.238,797—, iar din România K 2.903,828—

În ultimii 10 ani a sosit din America în total suma de K 1446.349,296—, iar din România K 16.613,005— total deci K 1462.962,401—. Aceasta sumă mai crește și cu sumele, ce emigranții repatriați, le-au adus cu sine și cari încă reprezintă o sumă respectabilă.

Monopolul asigurărilor de viață în Italia. În Italia cu 1 Ianuarie 1913 a intrat în vigoare și să aplică monopolul asigurărilor de viață pe baza art. de lege IV din 1912. În sensul acestei legi s'a inactivat institutul de asigurare regnicolar, prin care între altele se intenționează și sporirea venitelor statului.

Societățile de asigurare private: 11 italiene și 7 străine, cari în sensul legii mai aveau drept să-și continue afacerile încă 10 ani, deja de acum și-au cedat statului portofoliul primind ca despăgubire ceva peste 800 milioane de lire.

Rezultatul obținut de institutul regnicolar în luna primă a fost de 140 milioane lire.

Condițiile de asigurare la stat sunt foarte favorabile pentru asigurați. Contractul e valabil deja la un an după încheiere, e valabil pentru caz de călătorie în ori ce parte a lumii, — iar statul a luat rizicul și pentru caz de război, fără premiu urcat sau alte restricțiuni; sunt admise capitalizările, convertirile, contragerile de împrumut.

Societatea de asigurare „Transilvania” din Sibiu a ales în adunarea sa generală din anul acesta lângă d-nii Iuliu de Bardossy și Nicolae Măneguțiu un nou membru în direcțiune română: pe dl *Timoteiu Popoviciu*, profesor seminarial în Sibiu.

Dl T. Popoviciu — precum aflăm — a renunțat la mandatul, ce i s'a oferit.

BIBLIOGRAFIE.

Noțiuni generale de comerț. Compendiu de cunoștințe pentru tinerii comercianți, funcționari de bancă etc. luat din praxă și pentru praxă, prelucrat de *Arseniu Vlaicu* Brașov, Editura librăriei Ioan I. Ciurcu, 1912 (Prețul nu este indicat).

Primim la redacție cartea cu titlul de mai sus, prelucrată din limba germană de dl Arseniu Vlaicu, directorul Școalelor noastre comerciale din Brașov. Ea este menită a înlesni tinerilor și viitorilor comercianți români însușirea cunoștințelor necesare de specialitate și a le servi de călăuză și îmbărbătare în carieră și a le stimula râvna de perfecționare.

Cartea se extinde pe 293 pag. și are un cuprins foarte bogat și instructiv, din care comercianții noștri își vor putea însuși totodată terminologia românească, care celor mai mulți din ei le lipsește. În 9 capitole sunt tratate următoarele: Desvoltarea comerțului. Comerțul în general. Diferitele afaceri comerciale. Indreptățirea de a purta comerț. Firma. Societăți comerciale. Personalul comercial. Intocmirea unei afaceri de mărfuri. Deschiderea afacerii. Cumpărarea și vânzarea de mărfuri. Fluctuațiile prețului (Conjuncturi) Voiajori. Agenți. Expedierea mărfurilor. Mijloacele de transport. Vămi și magazine vamale. Asigurări. Procurarea mărfurilor. Refuzarea primirii. Calculațiunea mărfurilor. Condițiile de plată. Cererea de informații. Darea de informații. Incassarea datoriiilor. Inventarizarea. Desfacerea afacerii. Măsurile și banii. Cambia (polița) și cecul. Afacerile de bancă. Corespondența comercială. Contabilitatea. Contabilitatea dublă. Conturi de avere. Conto capital. Conturi de rezultat. Ahaus, care cuprinde pe 28 de pagini 504 întrebări pentru repetițiunea materialului tratat.

Domnul Vlaicu a săvârșit prin prelucrarea acestei cărți un lucru bun și folositor pentru classa comercianților și meseriașilor noștri, în atențiunea cărora recomandăm în special aceasta carte. Ea va fi cetită însă cu folos și de funcționarii noștri de bancă etc., cari voesc să-și reînprospăteze și augmenteze cunoștințele de specialitate.

S U M A R.

Regenerarea poporului nostru. — Secuestrarea libelului de depozit. — Legea despre izlazurile comune neîmpărțite. — Serbarea pomilor și paserilor. — Fixarea dărilor pe anul 1913. Revista financiară: Situațiunea. — Jurisdicțiune: Deciziuni curiale. Domiciliarea cambiei, Responsabilitatea societății. — Afaceri de dare: Timbrarea registrelor comerciale. — Bibliografie: Noțiuni generale de comerț. — Cronică: Avansare, Scut împotriva primejdiei valache, Călătoria de studiu a proprietarilor din România în Ardeal și Ungaria, O învoire în serviciul poștal, Banii emigranților, Monopolul asigurărilor de viață în Italia, Societatea de asigurare «Transilvania» din Sibiu.

